

Nr 44.

Ankom till Riksdagens kansli den 6 maj 1913, kl. 12 m.

Memorial, angående ändring i bestämmelserna om tullrestitution i vissa fall vid utförsel av mjöl av råg eller vete.

Närvarande: herrar K. G. Karlsson, Vennersten, Eklund, Ollas A. Ericsson *), Röing, Rune, Christierson, Larsson i Klagstorp, frih. Palmstierna, frih. Fleming, Elof Ljunggren *), Danström, Knaust *), Bergman *), Jonsson i Hökhult *) och Månsson.

*) Ej deltagit i justeringen av memorialet.

I en till bevillningsutskottet inkommen skrift, vilken är såsom bilaga vidfäst detta memorial, hava aktiebolaget Märten Pehrsons valsqvarn, Kristianstad, Trelleborgs Ångqvarns Aktiebolag, Trelleborgs Ångfartygs Nya Aktiebolag, Blekinge Ångbåtsaktiebolag och Stockholms Rederiaktiebolag Svea framhållit, bland annat, hurusom den genom § 13 mom. 3 A) i gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor åt idkare av kvarnrörelse medgivna förmånen av tullrestitution vid utförsel sjöledes från tullplats av vid kvarnen framställt mjöl av råg eller vete motverkades av det för restitutionens åtnjutande i mom. 3 A) c) i samma paragraf stadgade villkoret, att införseln av den omalna och utförseln av den förmalna spannmålen skulle äga rum vid en och samma tullplats; och hava sökandena under återopande härav och vad i övrigt i skrivelsen anförts hemställt, att bevillningsutskottet ville taga under övervägande, huruvida icke skäl för en ändring av förberörda paragraf i tulltaxeförordningen kunde anses föreligga, och, om så befunnes vara förhållandet, för Riksdagen framlägga förslag i sådant syfte.

Innan utskottet företagit detta ärende till prövning, har utskottet ansett sig böra i föreskriven ordning från generaltullstyrelsen begära dels yttrande i anledning av den gjorda framställningen dels förslag i fråga om den lämpliga avfattningen av ej mindre den av sökandena åsyftade ändringen i tulltaxeförordningen än även de ändrade eller nya

bestämmelser i övrigt, som kunde finnas påkallade av berörda ändrings genomförande.

Med överlämnande av inhämtade yttranden från tullkamrarna i Åhus och Trälleborg samt från tullbevakningsinspektionen i Stockholm har generaltullstyrelsen nu avgivit utlåtande och förslag i ärendet.

Generaltullstyrelsen erinrar härvid till en början, hurusom bestämmelserna om tullrestitution vid utförsel av vissa förmalningsprodukter av spannmål tillkommit på förslag av bevillningsutskottet vid 1888 års riksdag och varit föranledda av de vid nämnda riksdag beslutade spannmålstullarna. Dessa bestämmelser hade influtit i § 9 mom. 3 av underrättelserna till tulltaxan den 18 juni 1888 och hade med vissa ändringar överförts till § 13 mom. 3 A) i nu gällande förordning med tulltaxa för inkommande varor den 9 juni 1911.

I den del, nu ifrågavarande framställning avsåge, hade dock, anför generaltullstyrelsen vidare, föreskrifterna allt ifrån deras tillkomst bibehållits i huvudsak oförändrade. Sålunda medgäves enligt sistnämnda författningsrum åt idkare av kvarnrörelse vid utförsel sjöledes från tullplats av vid kvarnen framställt mjöl av råg eller vete restitution av den tull, som av honom blivit erlagd för en motsvarande kvantitet direkte från utlandet införd omalen spannmål av samma slag, under, bland andra, följande under c) angivna villkor, vilka, förutom den avvikelse, som betingats därav att restitutionsrätt för gryn numera bortfallit, ord för ord överensstämde med motsvarande villkor under § 9 mom. 3 a) i underrättelserna till 1888 års tulltaxa; nämligen:

»att avsikten att av den införda spannmålen förmala mjöl för export emot åtnjutande av restitution redan i sammanhang med spannmålens angivning till förtullning av vederbörande idkare av kvarnrörelse anmäles; skolande införseln av den omalna och utförseln av den förmalna spannmålen äga rum vid en och samma tullplats, från vilken, därest den icke är stapelstad, angivningsinlagorna över in- och utförseln jämte här nedan omförmälda intyg skola insändas till den huvudtullkammare, under vilken tullplatsen lyder».

Dessa nu återgivna villkor, fortsätter härefter generaltullstyrelsen, hade emellertid ursprungligen varken formulerats eller ens till grunderna bestämts av Riksdagen utan hade av Kungl. Maj:t införts i tulltaxeunderrättelserna i enlighet med Riksdagens i skrivelse den 8 maj 1888 nr 56 (sidan 14) gjorda anhållan, att — utöver vad Riksdagen i fråga om restitutionsrätten beslutit — Kungl. Maj:t täcktes utfärda de vidare föreskrifter, som i förevarande hänseende kunde finnas erforderliga. Ovan intagna villkor hade avfattats i enlighet med förslag av kommers-

kollegium och generaltullstyrelsen i underdånig skrivelse den 2 juni 1888, vilka ämbetsverk emellertid icke för förslaget i denna del anfört några motiv.

Efter här ovan återgivna redogörelse för tillkomsten av de ifrågasvarande restitutionsbestämmelserna erinrar generaltullstyrelsen om, att till stöd för nu ifrågasvarande framställning åberopats, bland annat, att de i § 13 mom. 3 B) tulltaxeförordningen förekommande bestämmelserna rörande tullrestitution vid utförsel av risgryn och rismjöl icke ovillkorligen stadgade, att återutförseln skulle ske å samma plats, varest införsel ägt rum. De i sistnämnda författningsrum förekommande bestämmelser, som motsvarade ovanintagna, beträffande tullrestitution vid utförsel av mjöl föreskrivna villkor, vore av följande lydelse:

a) att avsikten att av det förtullade riset förmåla gryn eller mjöl för export anmäles i sammanhang med råvarans angivning till förtullning;

b) att utförseln sker vid samma tullkammare, där förtullningen ägt rum, såvida icke generaltullstyrelsen i särskilt fall annorlunda medgivit».

Bestämmelserna rörande tullrestitution vid utförsel av risgryn hade, förmäler generaltullstyrelsen, tillkommit genom kungl. kungörelsen den 10 juni 1903, sedan Riksdagen med viss ändring bifallit en av Kungl. Maj:t i ämnet väckt proposition, nr 91, varefter restitutionsmedgivandet genom kungl. kungörelsen den 14 juni 1907 utsträckts att gälla även rismjöl.

De nyss angivna villkoren för detta medgivande hade av Kungl. Maj:t i propositionen föreslagits i enlighet med vad kommerskollegium och generaltullstyrelsen hemställt i gemensamt underdånigt utlåtande den 28 november 1900, vari ämbetsverken angående frågan i hithörande delar yttrat följande: »I övrigt torde i och för restitutionens beviljande i huvudsak samma villkor böra göras, som finnas bestämda i § 9 mom. 3 tulltaxeunderrättelserna angående tullrestitution vid utförsel av spannmål; dock att några särskilda föreskrifter angående in- och utförsel vid tullplats, som ej är stapelstad, icke behöva upptagas, enär såväl in- som utförseln i detta fall bör få ske endast vid stapelstad, men däremot bör det tillåtas, att utförseln kan i särskilt fall, efter generaltullstyrelsens medgivande, få äga rum från annan stapelstad än den, där införseln skedde.»

Generaltullstyrelsen hade, enligt vad styrelsen tillika meddelar, även begagnat sig av rätten att lämna sådana medgivanden beträffande produkter av ris.

Efter framhållande härav anför slutligen generaltullstyrelsen, att, då styrelsen i likhet med de i ärendet hörda tullkamrarna i Åhus och Trälleborg icke kunnat finna något skäl, varför icke i fråga om utförsel av mjöl enahanda tillvägagångssätt skulle kunna medgivas, som gällde beträffande utförsel av produkter av ris, styrelsen icke funnit anledning avstyrka den gjorda framställningen.

Det har synts utskottet, att övertygande skäl anförts för önskvärdheten av att ifrågavarande paragraf i tulltaxeförordningen ändras i det av sökandena angivna syftet; och då generaltullstyrelsen, enligt vad dess ovan berörda yttrande giver vid handen, ej funnit några betänkligheter möta med avseende å en sådan ändring, har utskottet funnit anledning att, med begagnande av den utskottet enligt 40 § riksdagsordningen tillerkända befogenhet, hos Riksdagen göra framställning om förändrad lydelse av berörda paragraf i nyssberörda syfte.

Utskottet har härvid följt ett av generaltullstyrelsen i dess ovan åberopade yttrande tillika avgivet förslag till dylik ändring, vilken av styrelsen ansetts icke påkalla några andra författningsändringar eller nya bestämmelser i övrigt.

Utskottet får sålunda hemställa,

att Riksdagen måtte besluta sådan ändring i gällande tulltaxeförordning, att det med c) betecknade stycket i § 13 mom. 3 A) erhåller följande förändrade lydelse:

c) att avsikten — — — — anmäles; skolande införseln av den omalna och utförseln av den förmalna spannmålen, såvida icke generaltullstyrelsen i särskilt fall annorlunda medgivit, äga rum vid en och samma tullplats, från vilken, därest den icke är stapelstad, angivningsinlagorna över in- och utförseln jämte här nedan omförmälda intyg skola insändas till den huvudtullkammare, under vilken tullplatsen lyder.

Stockholm den 6 maj 1913.

På bevillningsutskottets vägnar:

K. G. KARLSSON.

*Bilaga.**Till Riksdagens bevillningsutskott.*

Undertecknade bolag anhålla härmed vördsammast att få bringa under bevillningsutskottets prövning ett ärende av stor betydelse för såväl vår mjölexportindustri som den svenska rederirörelsen och vilket därigenom torde få anses vara av nationellt intresse.

Enligt tulltaxeförordningen till nu gällande tulltaxa — § 13: 3: A — har medgivits »åt idkare av kvarnrörelse vid utförsel sjöledes från tullplats av vid kvarnen framställt mjöl av råg eller vete restitution av den tull, som av honom blivit erlagd för en motsvarande kvantitet direkt från utlandet införd omalen spannmål av samma slag» under i paragrafen närmare angivna villkor. I dessa för tullrestitutions åtnjutande uppställda villkor ingår bl. a. även det — enligt mom. c — att införseln av den omalna och utförseln av den förmalna spannmålen skall äga rum vid *en och samma tullplats*.

Det är å denna senare bestämmelse vi önska få fästa utskottets uppmärksamhet. Genom densamma omöjliggöres nämligen export av ifrågavarande slag av mjöl, utom möjligen per järnväg, från ort, som icke äger någon direkt sjöförbindelse med utlandet, enär omlastning av det för export avsedda mjölet å annan ort med direkta utrikes sjöfartslägenheter i kraft av denna bestämmelse av myndigheterna icke medgivits eller torde kunna medgivas. Att denna bestämmelse verkar hämmande på såväl den inhemska kvarnrörelsen som rederirörelsen anhålla vi få närmare belysa. Medundertecknare, Aktiebolaget Märten Pehrsons valsqvarn i Kristianstad och Trelleborgs Ångqvarns Aktiebolag i Trelleborg, hava för avsikt att under innevarande år mot tullrestitution utföra mjöl till finska hamnar från Åhus och Trelleborg och hava för det ändamålet trätt i förbindelse med undertecknad Stockholms Rederiaktiebolag Svea i Stockholm i syfte att med detta bolags båtar kunna utföra mjölet till Finland. Någon direkt förbindelse från Åhus och Trelleborg med Finland — annat än undantagsvis — gives emellertid icke, och under sådana förhållanden och därest ej ändring i åberopade bestämmelse kan

komma att vidtagas, återstår för kvarnbolagen endast att först utskeppa mjölet till Köpenhamn och därifrån sedermera frakta det med danska båtar till Finland. Men utom den omgång och tidsutdräkt, som genom ett sådant tillvägagående bleve en följd, skulle därigenom den svenska rederirörelsen undandragas en befaktning, som den väl får anses närmast att ombesörja och som, om den kan komma till stånd i den omfattning, som avses, skulle innebära ökad sysselsättning och ökad inkomst för ett flertal trader i vårt land. Än vidare kan mot det stipulerade villkoret andragas att det träffar ojämnt. Å ort, som äger direkt sjöförbindelse med avsättningslandet, har kvarnrörelsen ingen olägenhet av detsamma, men å plats i saknad av sådana förbindelser träffas den hårt därav.

Detta villkor beträffande förenämnda varor — att import och export skall äga rum vid en och samma tullplats — återfinnes även i förut gällande tulltaxor och har således icke som en skärpt bestämmelse influtit i nuvarande tulltaxeförordning. Det är oss ej bekant, av vilken orsak stadgandet ifråga tillkommit. Svårligen har det kunnat ske av något principiellt skäl, som skulle innebära någon inskränkning i rätten att under vissa villkor utföra exportmjöl, sedan Riksdagen en gång medgivit sådan utförsel. Sannolikt torde vara, att den avhandlade bestämmelsen från början förslagsvis uppstälts av vederbörande tullmyndighet av försiktighetsskäl, i tanke att erforderlig kontroll möjligen icke skulle kunna övas ifråga om genomfrakts gods. I det hänseendet synes dock den restriktiva bestämmelsen, sådana våra exportförhållanden under årens lopp hava utvecklats sig, såvitt vi kunna finna, vara utan all betydelse. I fråga om åtskilliga av utländska materialier inom landet förarbetade exportvaror äger generaltullstyrelsen medgiva utförsel från tillverkningsorten över annan tullplats efter å denna senare verkställd omlastning, och någon olägenhet ur kontrollsynpunkt av sådant lämnat medgivande har veterligen icke försports. Man frågar sig då, huruvida icke enahanda förmån skulle kunna medgivas även beträffande mjöl, eller om detta skall anses böra drabbas av en undantagsbestämmelse i förhållande till vad som exempelvis är medgivet i fråga om utförsel av risgryn och rismjöl.

Känt är, att gods, avsett för export mot tullrestitution, omgärdas, då det icke går direkt ur riket, med mycket stränga kontrollåtgärder. De olika kollina emballeras noga och plomberas; alltifrån inlastningen å den egentliga export- eller tillverkningsorten under färden till genomfraktsorten och vid förflyttningen från den båt eller järnvägsvagn, med vilken de avgått, till den båt, med vilken de skola direkt utföras — hela tiden äro de underkastade sträng kontroll. Slutligen infordras

även rapport från utloppsstationen, att restitutionsgodset därifrån utgått. Såvitt en utomstående kan bedöma, synes detta vara en fortlöpande kedja av verksamma kontrollåtgärder till skydd mot varje tänkbart underslev. Skulle därutöver någon kontrollåtgärd i fråga om mjöl befinnas erforderlig — om nämligen utrymme för någon ytterligare sådan gives — torde åt vederbörande tullmyndigheter kunna lämnas tillfälle att därom träffa anstalter.

Under återopande av vad vi sålunda tagit oss friheten anföra våga vi vördsammast hemställa:

att bevillningsutskottet ville taga under övertägande, huruvida icke skäl för en ändring av förberörda paragraf av gällande tulltaxeförordning i ovan angivet syfte må anses föreligga, och, om så befinnes vara förhållandet, för Riksdagen framlägga förslag till ernående av en sådan.

Stockholm den 22 mars 1913.

Aktiebolaget Märten Pehrsons Valsqvarn.

C. Nilsson,
Kristianstad.

Trelleborgs Ångvarns Aktiebolag. Trelleborgs Ångfartygs Nya Aktiebolag.

F. Malmros.

F. Malmros.

Blekinge Ångbåts Aktiebolag. Stockholms Rederiaktiebolag Svea.

O. E:son Lundström.

Hjalmar Blomberg.
